

Saarde Sõnumid

Nr.4 (64) Teisipäev, 13. juuni 2006

Hind 5 kr.

Vallavolikogu veerg

Arengukava aitab elu edendada

Omaavalitsuse arengukava on eelkõige kohaliku elu suunav töövahend, mis väljendab elanike, huvigruppide ja organisatsioonide soovi, tahet ja võimalusi kujundada oma tulevikku. See on kokkulepe selle kohta, mis suunas liigutakse ning kuidas saavutatakse püstitatud eesmärgid. Kuigi arengukava koostamise nõue omaavalitsustele sätestati Eest Vabariigis seadusega juba 1991.

Agu Leivits

aastal, on paljud omaavalitsused arengukava kui kohaliku elu tõhusat juhtimisvahendit alles avastamas. Üha enam on arengukava väärtustatud kui tõsine tööriist kohaliku elu edendamiseks.

Värskelt kehtestatud Saarde valla arengukava on koostatud aastateks 2006-2011, võttes aluseks ühinenud Kilingi-Nõmme linna, Saarde valla ja Tali valla arengukavad, kolme omaavalitsuse ühinemise käigus sõlmitud ühinemislepingu ja olemasolevad kitsamate eluvaldkondade arengukavad. Arengukava on terviklik tegevusjuhik, mis peab aitama ellu viia visiooni vallast - Saarde vald on turvaline, puhta ja metsarikka looduskeskkonnaga piirkond, väärtustatud geograafilise ja kultuuriraditsioonide omapäraga, kus Kilingi-Nõmme kui vallasisene linn on kujunenud Edela-Eesti tõmbekeskuseks, kus elanikkond aastal 2011 on tasakaalustunud ning vallas tegutsevad elujõulised ja jätkusuutlikud ettevõtted. Saarde valla arengukava eesmärgiks on eelkõige tagada piirkonna terviklik ja tasakaalustatud areng. Arengukava on aluseks omaavalitsuse eelarve koostamisele, avaliku sektori investeeringute kavandamisele, laenude võtmisele ja erinevatele spetsiifilistele kohaliku omaavalitsuse tegevusvaldkondade arengukavade koostamisele. Arengukava on eelkõige kokkulepe erinevate huvigruppide vahel, mis aitab tasakaalustada erinevaid soovide, ühitades neid piiratud võimalustega. Arengukava hinnatakse, kohendatakse, parandatakse ja kinnitatakse volikogu poolt igal aastal ja see on aluseks uuele aastaelarvele.

Ükski hea kava või planeering ei muuda iseenesest elu – vajalik on soov kavandatu järjekindlalt ellu viia ning selle nimel pingutada. Hea arengukava on koostatud nii, et kõigil tema täitmiseks huvitatutel peab olema võimalus osaleda selle elluviimisel. See puudutab ka rahataotluste esitamist kavandatud tegevuste võimalikele rahastajatele, olgu nendeks siis omaavalitsuse või riigi eelarve, Euroopa Liidu fond või mõni muu allikas.

Agu LEIVITS

Saarde Vallavolikogu arengukomisjoni esimees

Saarde valda külastasid sotsiaaldemokraadid

24. mail käis Saarde valla elu-olu ja probleemidega tutvumas Eesti Sotsiaaldemokraatliku erakonna delegatsioon eesotsas erakonna esimehe Ivari Padariga.

Käidi vaatamas Raja talu miniloomi, külastati Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskust ning vallavalitsust, tehti ringsoit Tihemetsas. Arutleti valla probleemide üle.

SS

Metsapealinna tiitel ja lipp läksid Kundasse

Lehekuu 8-ndal päeval lõppes Kilingi-Nõmme pealinnastaatus. Saarde vallaametnikest ja Kilingi-Nõmme linnaelanikest koosnev delegatsioon, terve bussitais rahvast, sõitis läbi Kesk-Eesti ja jõudis kaunil kevadhommikul Kunda linna keskvaljakule. Koos kohalikega kuulati linnavalitsuse ees Eesti Vabariigi presidendi ja Eesti Metsaseltsi presidendi kõnesid. Metsapealinna lipu heiskas koos teistega Saarde valla nõunik Indrek Talts. Kilingi-Nõmme poolt andis kingituse ja head soovid üle keskkonnaspetsialist Eesi Kolla. Meil oli kaasas linnakobraste poolt kooritud rontidest lilleseade. Soovisime, et metsapealinna aasta tooks ka Kunda linna elama mõne toreda metslooma, näiteks lendorava, kes võiks linna saabuda ju illegaalina mõne õõnsa haavatuve sees. Avati metsapealinnale kingitusena valmistatud tammene puuskulptuur. Järgnes jõulupuu-nulu istutamine haljasalale. Klubis kuulasime konverentsiettekandeid "Mets muutub ja muudab" ning vaatasime väga nutikalt kujundatud näitust haavapuust - värvitrukkis pildid rippuvatel kangapaneelidel.

Ekskursioonid viisid meid haavapuidumassi tehasesse, tsemenditeha-

Kilingi-Nõmme delegatsioon tiitlit üle andmas.

sesse ja linna huviväärsetesse paikadesse. Kuigi tsemenditolmu õhus enam nii palju ei ole, on pargipuud endiselt hallitüvelised, ilmselt ei suuda ei vihm ega lumi tsemendikoorkut maha uhtuda.

Linna endise prügimäe korrastatud territooriumil istutasime koos koolilastega puid - pinnas oli savine ja kivikõva, kuid kuidagi need kuused ja männid maha panime. Ilus vaa- de Kunda sadamale ja lahele, tuul ja päike ning soe supp olid meile tasuks

nähtud vaeva eest.

Andsime metsapealinna tiitli üle päris heal meelel, sest meie olime oma pealinnastaatus võtnud parima, milleks meil aega jätkus. Olime harinud ennast ja hooldanud metsa, teinud huvitavaid sõite. Kaasa sai haaratud nii lasteaid kui kool ja linnarahvas. Sõite tuleb veel, sest projekt „Metsaomnibuss metsapealinnas“ jätkub veel sügiseni.

Eesi KOLLA

Saarde vallavolikogu istungil

31. mail toimunud vallavolikogu istungil oli päevakorras:

1. Saarde valla arengukava aastateks 2006-2011 kehtestamine. Ettekandjad arengukomisjoni esimees Agu Leivits, nõunik Indrek Talts.

2. Saarde valla ehitusmääruse kehtestamine. Ettekandja keskkonnainõunik Eesi Kolla.

3. Saarde valla jäätmehoolduseeskirja kehtestamine. Ettekandja keskkonnainõunik Eesi Kolla.

4. Saarde valla korraldatud jäätmeveole ülemineku täpsema korra kehtestamine. Ettekandja keskkonnainõunik Eesi Kolla.

5. Saarde valla koolieelsete lasteasutuste arengukavade aastateks

2006-2009 kehtestamine. Ettekandja Evi Lapp.

6. Kinnisasja koormamine hoonestusõigusega, volituste andmine lepingute sõlmimiseks ja avalduste esitamiseks. Ettekandjad vallavolikogu esimees Väino Lill, vallavanem Kalle Song.

7. Detailplaneeringu algatamine Pärnu tn 4 Kilingi-Nõmme linnas. Ettekandja peamaakorraldaja Tiiu Karu.

8. Detailplaneeringu algatamine Kitsas tn 2 Kilingi-Nõmme linnas. Ettekandja peamaakorraldaja Tiiu Karu.

9. Detailplaneeringu koostamiseks loa andmine. Ettekandja peamaakorraldaja Tiiu Karu.

10. Keskkonnamõju hindamise al-

gatamine Maimoja maatükis. Ettekandja peamaakorraldaja Tiiu Karu.

11. Kinnistu jagamisel saadud katastriüksuste sihtotstarbe määramine. Ettekandja vallavalitsuse peamaakorraldaja Tiiu Karu.

12. Katastriüksuse sihtotstarbe määramine. Ettekandja vallavalitsuse peamaakorraldaja Tiiu Karu.

13. Informatsioon ja küsimustele vastamine.

Täpsem info järgmises lehenumbri.

Vallavolikogu materjalidega saab tutvuda valla kodulehekülje dokumentiregistris ja vallavalitsuses.

SS

Jäätmehoolduse uued nõuded

Käesolev aasta on jäätmekäitluse poolest uuendusterohe nii Pärnumaal kui ka meie vallas. Avati ju sel nädalal Põlendmaal uus ja moodne Paikre prügila ning suleti Pärnu prügila. Sellega seoses lõpetatakse veel sel aastal jäätmete vastuvõtt ka Kilingi-Nõmme prügilas. Jäätmeseadus, mis jõustus 1. mail 2004. a, kehtestas ranged nõuded jäätmete kogumiseks ja töötlemiseks. Nii on igal jäätmevaldajal kohustus tekkivad jäätmed korralikult konteinerisse koguda ja jäätmekäitlejale üle anda. See aitab vähendada keskkonnareostust - puhtamaks saavad linnaümbruse metsad ja kodused kuuritagu-

sed. Paraneb meie kõigi elukeskkond. Omaavalitsusele on seadusega pandud kohustus korraldada olmejäätmete vedu oma vallas nii, et kõik jäätmevaldajad saaksid oma majapidamise tekkivad jäätmed vedajale üle anda ja nõuetekohaselt prügilasse saata. Selleks korraldab vallavalitsus konkursi ja valib sobiva ettevõtja, kes saab õiguse vedada meie vallas olmejäätmeid järgneval kolmel aastal. Need suured muudatused riivavad meid kõiki - kõigil jäätmevaldajatel tuleb liituda korraldatud olmejäätmeveoga.

Saarde Vallavolikogu on juba vastu võtnud jäätmehoolduseeskirja,

korraldatud jäätmeveole ülemineku tingimused ja korra ning asutanud jäätmevaldajate registri. Nende dokumentidega saate tutvuda Saarde vallamajas ja valla koduleheküljel ning loodetavasti mahutatakse need ka järgmisse ajalehte. Samuti tuleme lähiajal külakeskustesse teiega vestlema, materjale tutvustama ja andmeid koguma. Teated selle kohta paneme varem välja. Palume siis kõiki osalema, uudiseid kuulama ja sel teemal arvamust avaldama.

Eesi KOLLA

Saarde valla keskkonnaspetsialist

Üldplaneering Saarde vallas

Lugupeetud Saarde valla elanikud, ettevõtete ja kinnistute omanikud! Saarde valla volikogu otsusega 12. aprillist 2006. a nr. 31 algatati Saarde vallas üldplaneering.

Üldplaneeringu koostamise eesmärk ja ülesanded

Pärast kolme omavalitsuse liitumist on hädavajalik uus ühtne üldplaneering.

Saarde valla üldplaneeringu eesmärk on luua ja korrastada valla elukeskkonda, näha ette võimalused Saarde tasakaalustatud ja säästvaks arenguks vallana, kus on soodne keskkond majandustegevuseks ning inimeste sotsiaalse ja kultuuriliste vajaduste rahuldamiseks.

Saarde valla üldplaneeringu koostamise vajadus

Üldplaneeringu koostamine on tingitud järgmistest asjaoludest:

1. Olemasolevad üldplaneeringuna kehtivad ja suuremaid piirkondi haaravad planeeringud on valdavalt koos-

tatud plaanimajanduse ajal ja seetõttu turumajanduse reeglitele mittevastavad. Uue üldplaneeringu koostamine on vajalik ressurside ja vahendite territoriaalses paigutamiseks turumajanduse reeglitele tuginedes, mis tekitab vähem vastuolusid detailplaneeringute koostamisel ja seega lühendab detailplaneeringute koostamise aega.

2. Olemasolev üldplaneering ei sisalda vallas väljakuunenud, omanäoliste ja struktuurilt ning hoonestamise reeglilt naaberladest erinevate maa-alade üldisi kasutamise- ja ehitustingimusi. Vastavate põhimõtete väljatöötamisega ja üldplaneeringus fikseerimisega muutub hilisem detailplaneeringuline otsustus oluliselt selgemaks ja läbipaistvamaks vallaelanikele ning ettevõtjatele, paraneb info piirkondade arengu ja investeringute võimaluste ning sobivuse kohta.

3. Käesoleval hetkel ei ole välja kujunenud ega kirjeldatud Saarde valla kui omavalitsuse territoriaalsed huvid. Üldplaneering fikseerib territoriaalse funktsionaalse tsoonimise Saarde valla kui terviku tasandil, tagades ka nende territooriumide säilimise ja arengu, mis otsest kasu ei anna (rekreatsiooniks vaja-

likud alad).

4. Planeeringute demokraatlik koostamine on ühiskondlike kokkulepete otsimine ja saavutamine. Uue üldplaneeringu koostamine ja menetlemine on vajalik muutunud ühiskonnas kokkuleppe saamiseks eri piirkondade arengusuundade kohta. Samuti ka valla kui terviku territoriaalse arengu suundade kohta, mis on aluseks vallapoolsete ettepanekute esitamisele riiklike arengukavade ja maakonnaplaneeringu muutmiseks.

Valla territoriaalse arengu kavandamisel tuginetakse looduslikele tingimustele ja eeldustele ning rahvastiku analüüsile.

Et seda kõike hästi ja läbimõeldult teha, sest üldplaneeringut ei tehta mitte üheks ega kaheks aastaks, vaid pikema perioodiks, siis palume teie kõigi aktiivset kaasmõtet ja oma ideede ning mõtete edastamist vallavalitsusele. Kontaktisik Saarde vallavalitsuses, kelle poole pöörduda ettepanekutega, on Tiiu Karu ja tema kontaktid: telefon 449 0137; 523 8280 ja e-mail: peamaa@saarde.ee. Ettepanekud palun esitada kirjalikult.

Tiiu KARU

Vallasekretäri notariaaltoimingud

Tulenevalt „Notariaadi-seaduse” paragrahvist 53 võib vallasekretär teha notari asemel teatud tõestamistoiminguid:

- dokumendi ärakirja ja väljavõtte õigsuse kinnitamine;
- allkirja õigsuse (sh allkirjanäidise) kinnitamine;
- auto kasutamise volikirja tõestamine;

- pensioni, elatisraha ja toetuste vastuvõtmise volikirja tõestamine.

Allkirja õigsuse kinnitamine

• Isik, kelle allkirja õigsust on vaja kinnitada, pöördub allkirjastamata dokumendiga vallasekretäri poole (vajadusel aitab vallasekretär dokumendi koostada).

• Allkirjutaja esitab isikumasuse tuvastamiseks vallasekretäri isikutõendava dokumendi (vastavalt „Isikutõendavate dokumentide seadusele” on selleks Eesti kodaniku pass, isikutunnistus jm).

• Isik annab allkirja dokumendile vallasekretäri juuresolekul.

• Vallasekretär kinnitab dokumendil allkirja õigsuse.

• „Riigilõivuseaduse” paragrahv 185 alusel tasutakse dokumendil allkirja(de) õigsuse kinnitamise eest riigilõivu 15 krooni. Riigilõiv tasutakse vallavalitsuse raamatu-

pidamisele.

Dokumendi ärakirja või väljavõtte õigsuse kinnitamine

• Isik esitab dokumendi ärakirja või väljavõtte vallasekretäri koos originaaliga.

• Vallasekretär kontrollib ärakirja või väljavõtte vastavust originaalile ja kinnitab selle.

• „Riigilõivuseaduse” paragrahv 184 alusel tasutakse dokumendi ärakirja või väljavõtte õigsuse kinnitamise eest riigilõivu 10 krooni iga dokumendi lehekülje eest. Riigilõiv tasutakse vallavalitsuse raamatupidamisele.

Volikirja tõestamine

• Volikirja koostamiseks ja tõestamiseks pöördub vallasekretäri poole isik, kes soovib volitada kedagi teist ennast esindama st vallasekretäri poole pöördub volitaja.

• Volitaja peab olema teoja otsustusvõimeline. Ta peab suutma selgelt väljendada, milliste õiguste teostamiseks ta soovib volikirja koostada.

• Volitaja esitab volikirja koostamiseks vallasekretäri poole isikutõendava dokumendi (vastavalt „Isikutõendavate dokumentide seadusele” on selleks Eesti kodaniku pass, isikutunnistus jm). Kui volikirja koostatakse juriidilise isiku esindajana, esitatakse

vallasekretäri ka juriidilise isiku registrikaardi koopia.

• Volitaja peab volikirja läbi vaatama, heaks kiitma ning seejärel vallasekretäri juuresolekul omakäeliselt alla kirjutama.

• Volikiri võib olla koostatud tähtajalisena või tähtajatuna. Pensioni väljavõtmiseks antud volikiri kehtib maksimaalselt kolm aastat. Kui volikirjas pole kehtivusaega märgitud, kehtib see ühe aasta jooksul tõestamise päevast arvates.

• Volikiri koostatakse ühes originaaleksemplaris, mida säilitatakse Saarde Vallavalitsuses.

• Volitajale väljastatakse originaalakti alusel koostatud ja vallasekretäri poolt tõestatud algärakiri.

• „Riigilõivuseaduse” paragrahv 186 alusel tasutakse vallasekretäri poolt volikirja tõestamise eest riigilõivu 30.-krooni. Riigilõiv tasutakse vallavalitsuse raamatupidamisele.

• Pensioni kättesaamise volikirja võib tõestada ka stationaarse raviasutuse juht (kui pensionär on ravil raviasutuses). Sellisel juhul kehtib volikiri kuni kuue kuu jooksul saamata jäänud pensioni väljamaksmiseks.

Lea ILUS

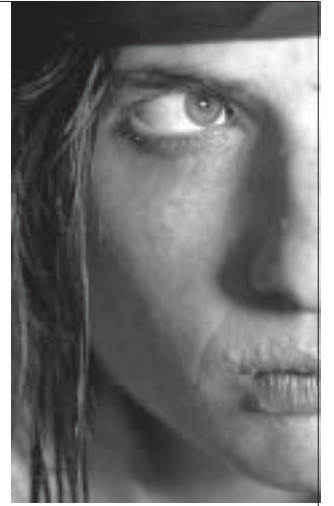
Ohvriabist

Nüüdseks on ohvriabi-teenus olnud Eesti elanikele kättesaadav juba üle aasta. Selle aja jooksul on ohvriabitöötajad koos klientidega paljudele muredele lahendusi leidnud. Paras aeg on ohvriabiteenust elanikele meelde tuletada.

Ohvriabiteenus on tasuta riiklik sotsiaalteenus, mille eesmärgiks on säilitada või parandada ohvri toimetulekuvõimet. Teenust osutavad ohvriabitöötajad üle Eesti, pakkudes klientidele emotsionaalset tuge, jagades informatsiooni abi saamise võimaluste kohta ja juhendades ohvreid suhtlemi-

sel riigi ja kohaliku omavalitsuse asutuste ning teiste ohvri- vajalike teenuseid osutavate asutustega.

Ohvriabile on õigus kõigil inimestel, kes on langenud hooletuse või halva kohtlemise, füüsilise, vaimse või seksuaalse vägivalda ohvriks. **Ohvriabitöötaja poole võib pöörduda sõltumata sellest, kas kahju tekitaja on tulnud avalikuks või mitte.** Kõik, kes tunnevad, et neile on põhjustatud kannatusi või kahju ja soovivad leida oma olukorrast väljapääsu, võivad julgelt ohvriabitöötajate poole pöörduda. Jagatud mure on poolmuret.

Kolmel päeval nädalas: **esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel, kella 9-12 ja 13-16**, ootavad Pärnu ohvriabikeskuse töötajad abivajajaid, et koos otsida muredele lahendusi. Infot saab ka telefonidel 444 0716 ja 521 9003.

Stipendium ülikooliõpinguteks majanduslikult vähekindlustatud õpilasele 2006/2007 õppeaastal

Ameerika Kaubandus- le. Elamiskulude raha 1000 EEK koos makstakse stipendiaadile. Heade õppetulemuste korral saab stipendiaat taotleda stipendiumi jätkumist järgnevas õppeperioodiks.

Stipendium katab bakalaureuseõppe õpingute kulude ühe (1) õppeaasta vältel summas kuni 30 000 EEK ning stipendiaadi elamiskulud õppeperioodil (september - juuni) summas 1000 EEK koos. Stipendiaadi õppekulud kaetakse summas kuni 15 000 EEK ühe semestri jooksul. Tasumine toimub vastavalt ülikooli poolt väljastatud arve-

le. Elamiskulude raha 1000 EEK koos makstakse stipendiaadile. Heade õppetulemuste korral saab stipendiaat taotleda stipendiumi jätkumist järgnevas õppeperioodiks.

Stipendiumitaotlejale esitatavad nõuded:
- kandidaat on pärit majanduslikult vähekindlustatud perekonnast või lastekodust;
- omab häid eelnevaid akadeemilisi tulemusi;
- kandidaat asub õppima bakalaureuseõppes enda poolt valitud Eesti ülikoolis sügissemestril 2006/2007;
- kandidaat täidab enda poolt valitud ülikooli vastuvõttutingimused.

Stipendiumi taotlejal palume esitada:

- stipendiumi taotluse ankeet aadressil: www.acce.ee/stip/stip.doc
- keskkooli lõputunnistus või viimase tunnistuse koopia,
- soovituskiri praeguselt või kunagiselt õpetajalt või õppejõult.

Dokumentide esitamise tähtaeg on 1. juuli 2006. a aadressil: Ameerika Kaubanduskoda Eestis Harju 6 10130 Tallinn.

Stipendiumikonkursi võitja kuulutatakse välja 30. juulil 2006. a.

Täiendav info telefonidel 631 0521 ja 631 0522 või e-posti teel: office@acce.ee.

Sigastes tegutsetakse

Sigaste küla on üks paljudest küladest, mis on kunagise elu tuiksoone, raudtee mahajätuse tõttu oma endise näo kaotanud. Sellest ajast, kui kõrgel ja kaugel otsustati, et raudtee ei tasu ära, sai emake loodus võimu enda kätte. Kui varem võis külast läbi sõites kõik küla keskuses olevad majad ära näha, siis nüüd on mitmed majad raudtee ääres lakkava võsa varju jäänud. Vahel mõni „raudruun” sõidab ja rööbaste vahel võsa veel ei kasva. Mõni aasta tagasi vahetati trupp, kuid mullavallid ja kõik see, mis seal juba raudtee ajast oli, jäi segi paisatuna vedelema, sest raudteeäärne maa on ju ikkagi raudtee oma. Teeääred olid kõrged vanast kulust ja sovhoosiaegsetest mädanenud aedadest.

Tekkis küsimus, kes peaks selle kõik korda tegema?

Külaseltsi eestvedamisel kutsuti sel kevadel külarahvast talgutele, et alustada küla keskuse kordategemist. Esimeseks tööks oli kulu põletamine ja võsa saagimine. Päästeametilt saime loa ja hulgakesi hoidsime tulel piiri. Juba üksnes vana kulu kadumine tegi vaate paremaks. Järgmistel kordadel aitasid küla traktoriomanikud kivid ja katki-

sed teepiirded ära koristada ja mulla vedada.

Valla abiga saime teeääre ja ülesõidu ümbruse planeerida. Viimase lihvi andsid jälle talgulised, kes mullahunnikud laiali ajasid ja ära silusid. Nüüd ootame, et pärast pikisilmi oodatud vihma ka heinaseeme tärkab.

Silma riivavaid kohti on külas veel, iga le poole aga ilma loata tegutsema minna ei või. Algas on tehtud, see näitas, et külaelanikud on huvitatud oma küla heakorrast. Suur, suur tänu neile, kes talgutel kaasa löid!

Täname Saarde vallavalitsust ja Kohaliku omaalgatuse programmi külaseltsi projekti toetuse eest!

Tiiu OLDE

Metsanädal Pärnumaa Kutsehariduskeskuse Tihemetsa õppekohas

Tihemetsa metskonnas on sellel kevadel metsanduse eriala õpilaste poolt istutatud 6200 paljasjuurelist määndi, 4000 potimäändi ja 2000 kuuseistikut. Istikud on kasvatatud Tihemetsa taimlas ja potimännid ostetud AS Eesti Metsataimelt Kilingi-Nõmmes. Tihemetsa taimlas sellel kevadel külvatud kuuseemnest loodetakse saada 4 aasta pärast 60 000 istikut.

Metsanduslikult orienteerumas.

9. mail toimunud 6. metsanduslikul orienteerumismängul osales 94 õpilast. Traditsiooniliselt osalesid üritusel kõik Tihemetsa metsandusõpilased ja 4 külalisvõistkonda Luua Metsanduskoolist. Kaasatud oli ka 11 autoremondi eriala ja üldhariduskoolide õpilaste võistkonda.

Metsanduse õpilaste konkurents napsasid Luua Metsanduskooli õpilased Kristjan Varm ja Kaido Pern esikoha, järgnesid Tihemetsa 3. kursuse võistkond Nele Haasma ja Meelis Allik ning kolmandana Tihemetsa 4. kursuse võistkond koosseisus Janek Hol-

land ja Kuido Killing.

Teiste konkurents oli edukaim Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi võistkond, kuhu kuulusid Katrin Vinkel, Hendri Parrol, Siiri Rist ja Taavi Uke. Järgnesid Tihemetsa Põhikooli võistkond koosseisus Karlis Salomon, Maarja Hermann, Annika Ojasild ja Rein Link ning kolmandana jälle Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi võistkond - Kristjan Pahk, Marek Kartau, Henry Olde ja Argo Voll.

Ligi 5 km pikkusel orienteerumisarjal tuli leida 16 kontrollpunkti ja lahendada metsanduse ja loodusega seo-

tud ülesandeid.

Õhtul toimus Tihemetsas metsandusõpilaste piknik köieveo, puulõhkumisaagimise ja saapaviske võistlustega ning orienteerumisevõistluse paremate autastamisega.

Orienteerumismängu korraldamise ja läbiviimisega tegelesid 24 Tihemetsa ja Kõpu metskonna õpetajat ja töötajat. Auhindade hankimisel toetasid OÜ Affero ja OÜ Laanepuu.

Värđi SOOMANN

Orienteerumisneljapäevak Kilingi-Nõmmes

18. mail toimus Kilingi-Nõmmes orienteerumisneljapäevak, millel osales 69 spordisõpra. Selleks rahvaspordivõistluseks valmis uus orienteerumiskaart, mille vä-

litöö tegi Ville Vinkel ja arvu-
tijooneise Värđi Soomann.

Järgmine orienteerumis-
neljapäevak Kilingi-Nõmme
lähistel toimub 3. augustil.

Tulemused ja muu info

leiab orienteerumisklubi West
kodulehel www.okwest.ee.

Pildid ja kaart asuvad
www.tihemetsa.ee.

Värđi SOOMANN

Emadepäeva võimlemispidu „külalissadega“

Tõepoolest, selleaastane, arvult juba 17. emadepäeva võimlemispidu toimus koos „isside“ kaasesinemisega. Meesvõimlejad koos väikeste tüdrukutega Tallinna tantsurüüst „Modus“ võõrustasid Kilingi-Nõmme oma kavade ja astusid koos üles meie suurte ja väikeste võimlejate kavast „Käes on õhtu“.

Mõistagi etendus peol palju teisigi kavasisid, kus võimlesid kõik „GITHA“'s tegutsesid, 1.-12. klassini. Publik ei olnud aplausiga kitsi, kui õnnestus kena rõngakava 3.-4. kl. võimlejal, kes on käesoleva aasta Eesti Koolisporđi Liidu võimlemisfestivali laureaadid. Esimeste klasside lin-

dikava esitajad ei tahtnud lavale mahtudagi, hakkama saadi siiski. Kapriisne hüppis püsis hästi 5.-6.kl. tüdrukute käes, kurikaid oskasid osavalt ohjata gümnaasiumi neiud. Lisaks mitu vahendita harjutust ning „Kalev-105“ erinevad masskavad nagu eelpool nimetatud „Käes on õhtu“, „Lähme kooli“, „Kontor“ ja „Rokime koiduni“.

Ja siis muidugi traditsiooniline graatsilisima rühma ja Võimlemismiss 2006 valimine. Selle töö pidi ära tegema meespürii, kelle eesotsas Avo Tursk.

Graatsilisimaks rühmaks kuulutati 7.-8. klasside rühm (Janela, Marili, Annika, Siiri,

Katrin ja Ebe-Kai) ning võimlemismiss 2006 on GERLY ALP.

Võimlejate hea ettevalmistamise eest kuulub tänu treeneritele-abilistele Eha Smolinale, Kristi Sutile, Ebe-Kai Siimule, Annika Avastele ja Liis Laadile. Masskava „Olla koos“ kaasautoriteks on Margit ja Siiri Schmidt. Peo kordamineku eest SUUR TÄNU Saarde Vallavalitsusele. Usume, et palju kaasvaldasi tuleb võimlejaile kaasa elama Tallinna „Kalev-105“ suurpeole 30. juunil. Võimlejaile ja nende peredele aitäh ning jõudu-jaksu!

Margit SCHMIDT

Kilingi-Nõmme pensionäride klubi Eakas 25 aastane

Kilingi-Nõmme pensionäride klubi Eakas asutati 1981. aasta märtsis.

Klubi motoks on „Elu kestab kaua, kui ta on täiuslik. Mõõtkem seda siis tegudega, mitte ajaga.“ Seneca.

Klubi Eakas presidendid on olnud 1981-1986 Lehta Reilent, 1986-1988 Hilda Kartau, 1988-1991 15. novembrini Linda Mardu, 1991-2006 Vaike Gustavson.

Algul käidi koos käsitööringis Ida Laidi juhatusel, hiljem oli juhendajaks Aino Kallit. Klubi oli 35-liikmeline. Külastati teatrietendusi, iga kuu olid piduõhtud, kus mängis Nõmme sovhoosi külaka-

pell Kalju Soobi juhatusel.

1984. aastal oli klubiliikmeid juba 76. Arenesid sõprusseid Mõisaküla ja Karksi-Nuia pensionäridega. 1985.-1991. aastatel toimusid luuleõhtud Virve Martoja korraldamisel.

Rahareform kahandas kooskäijad 20 ümber.

1992. aastal alustas naistantsurühm „Lustiline“ 6 paariga. Juhendaja Mari Karon, pillimeheks Harald Karotamm. Osa võeti maakonna memme-taadi päevadest.

1996. aasta memme-taadi päevadel esitasime laulu-tantsukompositsiooni „Mustla-

sed“, 1997. aastal Treimanis „Haaremi“.

1998. aastal valmis tantsurühm „Seitse pruuti“. Klubiga liitus 20-liikmeline laulmängupunt „Patlane“. Koos esineti suveaias. Tegutses ka 4 paariga segarühm.

1998. aasta kadrikarnevalil esitati „Tants sallidega“.

2000. aastal esitati „Patlase“ laulu saatel „Valss“.

2001. aastal tähistas klubi Eakas 20. aastapäeva.

2002. aasta 8. juunil võeti osa maakondlikust pensionäride peost Väändras.

Vaike GUSTAVSON

Klubi nõukogu 1983. aastal: ees istuvad Asta Pais, Lehta Reilent, Elli Song; taga Juuli Kuuse, Meeta Teearu, Leida Lensment, Linda Veermann.

1997. a. kevad Treimanis memme-taadi päeval. Esinevad haaremitantsijad.

2004. a 16. juuli pensionäride lustipidu suveaias linnapäevi avades. Meiega koos sotsiaalnounik Mae Annast. Eakate tantsurühm.

Lugupidamine lahkunute vastu

Kindlasti on enamik meist, kes on näinud kalmistukultuuri välisriikides, kas siis filmide kaudu või välisreisi käigus ise mõnd kalmistut külastades, leidnud, et olgu seal kui tahes sile ja roheline muruplats ning uhked mälestussambad, oma viimast und tahaks ikka puhata kodukandi kalmistu põlispuude kohina saatel.

Eestlased on oma matmispaikadesse alati suhtunud harda austusega, õpetanud oma lastele lugupidamist lahkunute vastu - kalmistul ei joosta ega räägita valjusti, sealt ei murta ühtegi õit ega oksa. Ja sellega on kaasnud alati hoolitsus oma kallite lahkunute hauaplatside eest. Nii on see olnud ka meie Saarde kalmistul. Vähemalt surnuaiapühaks on suurem osa lahkunute omastest igast Eestimaa otsast käinud kohal ja kallite kadu- nukeste rahupaigad korda teinud, teinud seda hoole ja armastusega Kahjuks on aga just viimastel aastatel hakanud süvenema üks väga eba-

meeldiv tendents - oma hauaplats saab küll filigraanselt korda tehtud, natuke ka kõn- niteed riisutud, kuid praht ja prügi jäetakse sinnasamasse, natuke küll naaberplatsi poole (on olnud juhuseid, kus prügi- hunnik on tehtud isegi kõrvalplatsile). Ma usun, et keegi meist ei peaks lugu naab- rist, kes hoiab piinlikult kor- ras ja puhta oma korteri, kuid tassib oma soga teisele ukse ette. Aga sama lugu on ju kal- mistuga! Võiks öelda, et seal peaks käituma isegi veel vää- rikamalt - ei ole raske riisuda lehed ka kõrvalolevalt unarus- se jäänud platsilt, sest võib olla, et sealpuhkaja viimnegi sugulane on ka ise manalateel.

Kalmistu heakorra eest vastutaja on teinud tõsist tööd eelmise aasta jaanuaritorni kahjustuste likvideerimisel, näinud vaeva prügi mahapane- kukohtade korrashoidmisel, kuid ka tema meele teeb mõ- ruks mõnede inimeste hooli- matust. Väikesi prügihunniki- kuid on tekitatud põõsaste vahele, isegi kiviaiale on mõni

leidnud "õige" koha oma so- gale. Sinna ei saa tehnikaga lähedale ja on liig nõuda, et tema peaks käsitsi vedama ära kõik need arvutud lehtede, purunenud plaatide ja vaasi- de hunnikud. Kas siis tõesti on vaja hakata rakendama trah- ve selleks, et inimesi korrale kutsuda? Küllap hakatakse ka seda tegema, kui muidu ei saa. Praegu on väljatöötamisel kal- mistu kasutamise eeskirjad, kuhu kirjutatakse sisse ka trahvimäärad hoolimatute ja lohakate tarvis.

Usun ja loodan, et me saame trahvideta hakkama, sest kõik me ju tahame, et kalmis- tu oleks korras ja ilus, tuleb ainult natuke vastutustundli- kum olla ja mõned sammud rohkem teha, et viia oma prü- gi selleks ettenähtud kohta. Küllap siis võime jälle vaiks- ehkustundega viia oma kau- nist pühapaika vaatama ja sel- le rahu ning suursugusust imetlema külalisi lähedalt või kaugel.

Mae ANNAST

Volbripidu Talil

Päev algas 12.00 noorte nõidade rongkäiguga Tali kooli juurest. Kuut julgemat kohaletulnud nõiahakast eskortis vilkuritega politseiauto. Meid oli küll vähe, kuid tuju väga lõbus. Parki jõudnud, said noored nõiad end erinevate mängude ja võistlustega proovile panna.

Kahju oli nendest lastest,

kelle emmed ei viitsinud kos- tüüme otsida, ja kes pidid see- tõttu kõrvalt vaatama. Kallid emmed-issid, palju meil maal ikka lastele üritusi on! Võik- site laste pärast need vähesed- ki korrad vaeva näha. Kuule- me ainult nurinat, et midagi siin maal ei toimu, aga kui toi- mub, ei ilmu needsamad viri- sejad kohale.

Õhtusel volbripeol esitas Tali näitering omaloomingu- lise lustaka loo ühest nõiape- rest. Ka taidlejad olid nõrdi- nud, et rahvast vähe. Tekkis küsimus, kelle jaoks me vaeva näeme? Peol selgitati väl- ja kaks parimat „nõida“, kes said auhinnaks pääsmed Pär- nu veeparadiisi.

Maarika KIVISELG

TALV

SUVI

SÜGIS

KEVAD

Ilmast ja põllust

Kevad üritas oma hilinemist heastada, välja tuli nii nagu ikka...

Sooja sai suvemoodi, aga vihmad jäid tulemata. Kuivus toetas püromaane, kelle ette- võtlikkus kujunes peamiseks meediaudiseks. Nii palju mahapõletatud kinnisvara kui tänavu kevadel pole pärast sõda vist olnudki. Siiski ei süü- distaks kedagi lohakuses või pahatahtlikkuses. Loodus mängis vingerpussi ja inimes- te tähelepanematus sellele vas- tavalalt tegutseda maksis kallist hinda.

Tänavune kevad kujunes erakordselt kuivaks. Tavaliselt jagub pärast lumesulamist niis- kust pikaks ajaks ja tuleb vihmana juurdegi. Sel aastal laienes arktilise õhuga kõrgrõhuala päevast päeva ja surus kõik vihmalootused kaugele läände. Õhk oli väga selge ja kuiv: mai algul mõõdeti Pärnu Ilmajaamas niiskust juba hommikutundidel ainult 40-50% ringis, peale lõunat vaid 20-30% (2. mail 13%!). Õhutemperatuur oli suvine - üle +20 kraadi, maapin- nal samal ajal +30 - +40 kraadi. Päevad väga tuulised.

Polnud vaja suurt lõket, piisas sädemest ja sekunditega lahvas tulelont, mis kihutas tuule toel kuhu iganes. Hilinenud kevadel oli rohukasv nigel, see ei tõusnud veel kulust kõrgemale. Kogu Eesti oli nagu suur plahvatusohtlik platsdarm. Inimesed aga jälgisid oma tava: maipüha eel ja järel on aastakümneid prahti riisutud-põletatud ja kevadisi aiatöid tehtud. Tehti tänavugi - pahaaimamatult. Seadus ja käsud-keelud ei mõjunud, vast oleks tulnud selle asemel ilmaolud rahvale selgeks kõnelda ja paljud õnnetused jäänuks olemata. Vigadest peab õppima! Ehk oleks nutikas alustada selgitustööd juba sügisel, korraldada rohumaade ja teepeenarde niitmist talgute korras, et kevadel kulupõletamist poleks vajagi. Teeme ju talgutöödena palju muudki - istutame metsa, koristame teeääri jpm.

Kevad areneb omasoodu edasi. Esimesed tormid ja äikesed pole enam mägede taga. Viimasel aastakümnel on nende sagedus tõusnud, liikumisteed aga ebaselged. Üheks tormipesaks näib olevat Edela-Eesti koos Põhja-Lätiga. Äikesevaatlejaid on korduvalt appi hõigatud. Et huvilised äikesevaatlejad saaksid omavahel arusaadavas „keeles“ infot vahe- tada, panen kirja märgid, mis kokkuleppeliselt äikese tugevust (intensiivsuse koodi) ise- loomustavad. Päevasel ja öisel äikesel on need erinevad.

Et tavakodanik öösel magab ega taeva lootust valva, toon lugejale päevased näitajad. Kokkuvõtlikult: äikesel võetakse arvesse viis tugevusastet (kood 1-5). Hindamine käib välgulöökkide arvu ja müristamiskordade alusel. NB! Tuleb märkida kuupäev, ilmakaar ja kellaaeg. Kood 1 - väga nõrk äike: kuuldi üht müristamist, välku nähti või ka mitte. Kood 2 - nõrk äike: harvad müristamised, välku nähti või ei nähtud. Kood 3 - mõõdukas äike: 1-2 korda minutis müristamist, välku on näha - ei loendata. Kood 4 - tugev äike: 3-10 korda minutis müristab ja välgub, võimalik nende kattumine. Kood 5 - väga tugev äike: üle 10 välgu minutis, müristamised kattuvad - mitte loendatavad.

Kuna äikesetormid puudutavad paljude töid-tegemisi, siis tahtmatult peab neil silma peal hoidma. Selle mõttega püüan teisteki tähelepanu äratada ja järgmistel kordadelgi vaatlemiseks juhtnööre pakkuda. Uskuge, teema on ülihuvitav.

Järgneb.

Svea RANDMAA

Emadepäeva piknik Talil

See oli üks üle ootuste ilus päev! Ürituse algus oli 16.00 ja esialgu tundus, et rahvast ei tule ja piknik jääb üldse ära. Aga - oh üllatust!- äkki olid pargipingid lapsi täis ja külla tulnud E-Teatri näitlejad asusid lõbusalt etendust andma. Laste jaoks oli pakutav väga huvitav- etendus hundi loomisest te- kitas kõige enam elevust, ka rahvalikud mängud ja võis- tused olid nii põnevad, et pingile istuma ei jäänud keegi. Ka vähesed kohale- tulnud tublimad emmed ja vanaemad kaasati tegevus-

tesse.

Kõik lapsed said proovi- da kannelt, torupilli, pardu- pilli ja lõõtspilli mängida. Üritus lõppes meisterdamise- ga. Tüdrukud tegid endale õlenukud ja poisid meisterda- sid paju- ja roopilli. Paljud emad kurdavad, et lastel pole püsivust, aga kui ametis nad olid sae või noaga pajupilli meisterdades ja tüdrukud õlgi puhastades ja sidudes!

Näitlejad olid väga rahul meie publikuga. Nad polevat ammu nii toredaid lapsi koha- nud, kes ilma kiusuta sõbrali- kult tegevustes osalevad ja

veel lisagi nõuavad.

Väga-väga kahju oli nendest lastest, kelle em- nendest istusid 100 meetrit eemal kivil, dpinnipurk käes, ja pidasid paljaks tuua oma laps ka teistega män- gima. Seda enam, et üritus oli tasuta. Tagasiside on aga väga hea. Kõik, kes kohal olid, on öelnud ainult head.

Loodame edaspidi toi- muvatel üritustel aktiivse- mat osavõttu, sest iga tegi- ja väsis kord, kui pole, kel- lele teha!

Maarika KIVISELG

Saarde vald
Internetis:
www.saarde.ee

Tihemetsa
Internetis:
www.tihemetsa.ee

Kooliuudised

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis on kevad tibude lugemise aeg

24. mail esitles kooli direktor vallavaneemale selle õppeaasta parimaid õppureid, sportlasi, konkursside võitjaid ja õpetajaid. Ligi 200 õpilast-õpetajat kuulsid kiidu- ja tänusõnu silmapaistvate saavutuste eest. Pärnu maavanema vastuvõtule oli meie koolist kutsutud 10 pedagoogi ja 13 aineolümpiaadide võitjat. Siinkohal tahaksin tänada ja avaldada tunnustust aineolümpiaadidel esikolmikusse jõudnutele, nende juhendajatele ja kodudele. Olümpiaadivõit on ühise töö vilil, mis kooli heale nimele suuresti kaasa aitab.

Maakonna parimad ainetundjad ja aasta õpilased Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis 2005/2006 õppeaastal.

5a Janet Lain matemaatika III, emakeel II;
6a Kadri Meriste bioloogia II; emakeel (õp. Mare Hallop) I;
7a Sanna Simson muusikaõpetus III;
7b Märt Kütas geograafia (õp. Elli Altin) I; bioloogia 3.-4.; Siiri Rist bioloogia II; Katrin Vinkel bioloogia 3.-4.; Kaupo Koovit arvuti II; Talis Pulk arvuti III;
8a Jorma Mälga saksa keel III; Kiiljan Kanarbik matemaatika II;

8b Marek Kartau bioloogia II-III;

9a Kristjan Lill saksa keel II;

9b Rauno Jaakson arvutiolümpiaad (õp. Anne Aasamets) I; Tõnu-Simo Saar saksa keel III; Jürgen Mälga saksa keel (õp. Marin Mitt) I; Liisi Grünberg geograafia III; Allar Bush AASTA ÕPILANE;

10R Hardo Pajus üleriigiline emakeeleolümpiaad (õp. Mare Hallop) I, bioloogia (õp. Urve Jõgi), keemia II;

10R Liisi Öitspuu geograafia II; Mihkel Abram saksa keel (õp. Kätlin Laur) I; Ingrid Post keemia (õp. Inge Post) I;

11R1 Rene Ollino saksa keel 3.-4.; Allar Valtaots lingvistikaolümpiaad III, bioloogia II; Laura Altin geograafia (õp. Elli Altin) I, bioloogia (õp. Urve Jõgi) I; Liis Jürisoo inglise keel (õp. Ly Lünekund) I; Taavet Tamm bioloogia III; Reiko Randoja matemaatika (õp. Anne Aasamets) I;

12R Piia Aasamets AASTA ÕPILANE, lingvistikaolümpiaad (õp. Ly Kuningas) I; Kadri Saar AASTA ÕPILANE, ajalugu (õp. Olli Andessaar) I; Katrina Toompere bioloogia (õp. Urve Jõgi) I.

Kes palju teeb, see palju jõuab!

Koolidel hakkab kätte jõudma järjekordne saagikoristuse aeg. Nii ka Tihemetsa Põhikoolil. Sügisel 100 õpilasega alustanud kool suutis erinevatele olümpiaadidele -konkurssidele -loominguvõistlustele saata 25 õpilast oma teadmisi-oskusi näitama. Tähebänd: terve neljandik kooliperest! Ja 25st õpilasest 21 saavutasid auhinnalisi kohti või trükiti koguni raamatusse.

Annika Ojasild - I koht maakondlikul laulukonkursil "Kauneim metsalaul". Annika muusikaõpetaja oli Tiia Hermann. Üllatusena saabus mõni aeg hiljem Brüsselist European Parlament'i pealdisega panderoll, milles olid Europarlamendi liikme Marianne Mikko tänukirjad ja õnnitlused nii Annika Ojasillale kui ka tema õpetajale.

Aare Kartau - I koht 5. klasside maakondlikul emakeeleolümpiaadil. Aare juhendaja õpetaja oli Marju Sepp. Nii Aare kui tema õpetaja on kutsutud Pärnusse maavanema hr Toomas Kivimägi vastuvõtule.

Risto Vainlo - I koht Lääne-Eesti Päästkeskuse päästeala esseevõistlusel. Tema juhendaja õpetaja oli Aita Matson. Risto koos teiste autasustatutega Tihemetsa koolist ja õpetajatega oli kutsutud Lääne-Eesti Päästkeskuse direktori hr Ivar Kaldasauna vastuvõtule Pärnu Endla teatrisse.

Mari-Liis Talts - II koht maakondlikul matemaatikaolümpiaadil. Juhendaja õpetaja Aivi Reidla.

Airiki Talts - II koht Lääne-Eesti Päästkeskuse päästeala esseevõistlusel. Juhendaja õpetaja Marju Sepp.

Annika Ojasild - II koht Koolicanto 7.-9. klasside solistide arvestuses. Juhendaja õpetaja Tiia Hermann.

Einar-Ott Ennis - II koht 6. klasside poiste tööõpetuse konkursil. Juhendaja õpetaja Raimo Tõnisson.

Aimar Pukk - II koht 8. klasside poiste tööõpetuse konkursil. Juhendaja õpetaja Raimo Tõnisson.

Jarmo Oks - II koht 9. klasside poiste tööõpetuse konkursil. Juhendaja õpetaja Raimo Tõnisson.

Kusjuures poiste tööõpetuse konkursi kokkuvõttelehel on näha, et auhinnalistele kohtadele maakonnas on tulnud ainult põhikoolide õpilased.

Miina Kask - III koht peast arvutamise

eest maakondlikul mate-maatikaolümpiaadil. Juhendaja õpetaja Valve Pärtel.

Mari-Liis Talts, Aare Kartau, Kert Vaher, Miina Kask - III koht 5.-6. klasside matemaatika-võistluse NUPUTA maakonnavooral. Juhendaja õpetaja Aivi Reidla ja Valve Pärtel.

Mikk Meeras - III koht Lääne-Eesti Päästkeskuse päästeala esseevõistlusel. Juhendaja õpetaja Marju Sepp.

Mai-Liis Ollino - III koht Lääne-Eesti Päästkeskuse päästeala kunstivõistlusel. Juhendaja õpetaja Kadri Karon.

Elen Kuningas, Kert Vaher, Kertu ja Kristjan Mändmets, Maarja Hermann, Karlis ja Rauno Salomon, Raimo Kasela, Karel Kase ja Risto Vainlo - nende õpilaste lood oma vanematest ilmusid Koolibri kirjastuse kogumikus "Vanemate lugu". Juhendas õpetaja Aita Matson.

8. klassi õpilane **Maarja Hermann** kirjutas Noorte Nõustamiskeskusele "Amor" uurimistöö "Tihemetsa õpilaste teadmised ja väärtusarusaamad AIDSist ja HIVist". Juhendaja õpetaja Marju Sepp. Parimad uurimistöö kirjutajad kutsuti osalema tänuüritusele Viimsisse. Maarja Hermann ka nende hulgas.

Konkursinäitused-võistlused ei ole veel lõppenud. Pooleli on põllumajandus-ministeeriumi korraldatud luulekonkurss koolinoortele. Tihemetsa koolist on teele läinud mitmeid töid. Tulemused selguvad kooliaasta lõpuks.

Tütarlaste käsitöid oodatakse Pärnusse alles maikuu viimasteks päevadeks. Tihemetsa Põhikooli tüdrukud pole ühelgi aastal auhinnaliste kohtadeta jäänud. Lisaks tunnitööle osalevad tüdrukud ka käsitööringis ega põlga ringitööd isegi nädalavahetustel kooli juures teha. Käsitööõpetaja-entusiast on Tihemetsa Põhikoolis Juta Rea.

Aita MATSON

Tihemetsa Põhikooli õppealajuhataja

St.Hallvardi õpilased Kilingi-Nõmmes

Õpilasvahetus Norra kooli St.Hallvardi ja Kilingi-Nõmme gümnaasiumi vahel on toimunud 10 aastat. See on olnud jätkusuutlik ning selle raames on paljud õpilased ning õpetajad seda kaunist maad näinud ning kultuuri ja olustikuga tutvustunud.

8.-12. mail oli St.Hallvardi õpilaste grupp Kilingi-Nõmmes külas. Selle nädala sisse mahtus palju tegemisi. Nõnda sai see kooliaastagi ühe sündmuse võrra rikkamaks. Erinevad inimesed rikastavad paikkonda. Ning välismaalased kohalikes peredes ning koolitundides kohe kindlasti.

Teisipäeval tutvustasime neile Kilingi-Nõmme. Ekskursioon viis vana koolimaja juurde, kalmistule, järve äärde ning lõppes Vanaturu äris. Edasi tutvustasime ümbruskonda: toimus ekskursioon Raja talu miniloomaaias ning külastasime AS Eesti Metsataime.

Raja talu miniloomaaias võttis meid vastu pererahvas ning Hardo Pajus tegi üksikasjaliku ekskursiooni. Ta oskas iga looma kohta kõnelda midagi iseloomulikku ning selgitas täpsemalt nende pärinemist. Hardo teadis kõnelda ka nende sattumisest Raja talu miniloomaaias.

Ekskursioon Kilingi-Nõmme lähistel lõppes AS Eesti Metsataime külastamisega. Tõnu Reim andis üksikasjaliku ülevaate AS Eesti Metsataim tegemistest ning tutvustas norra õpilastele Eesti metsade olukorda. Juttu oli meie metsade vajadustest ning probleemidest. Selle käigus tuli välja, et Eestis on olukord paranenud ja omanikud on hakanud oma metsade eest rohkem hoolitsema. Norras pidavat see problemaatiline olema ning paljud alad on metsikuks kasvanud. Samuti oli juttu AS Eesti Metsataime panusest Eesti metsadesse ning välismaale suunatusest. Kohapeal näidati ära ka külmkamber, kus on sees kuuse-, männi- ja kaseeseen, et kehva seemneaasta korral oleks võimalik meie metsadesse istikuid kasvatada.

Põhjalikum tutvus Kilingi-Nõmmega oli neljapäeval, kui Kuupmiili raames otsisid norra õpilased kaardi abil üles klubi, muusikakooli, vallavalitsuse, lasteaia ning sidejaoskonna ja panga. Kuupmiili projekti üles-

anded oli koguda informatsiooni nende asutuste kohta ning hiljem see plakatina kujundada ja koolis teistele gruppidele ette kanda. Kindlasti said nad selle kaudu teadlikumaks, mis asutus Kilingi-Nõmmes on ning mis nende sees ja ümber toimub. Eesti õpilastel oli huvitav kuulata, mida nad tähtsaks pidasid neis asutustes uurida, ning kuulda võrdlusi, mis on näiteks Norra lasteaiale ja Eesti lasteaiale omane. Muusikakooli oli huvitav külastada, sest St.Hallvardi koolis on olemas eraldi muusikakallakuga klassid. Nemat said külastuse kaudu teadlikumaks sellest, missugused on Kilingi-Nõmme laste võimalused muusikaga tegeleda.

Norra õpilased on igal aastal läbi viinud ise mõningaid tunde. Sellel korral ühinesid nad inglise keele tundidesse erinevaid mänge ja tegevusi läbi viima. Kuna St.Hallvardis on lisaks muusika- ja draamaklassidele ka spordiklassid, siis kehalise kasvatusetundides löid kaasa spordiõpilased - nad korraldasid mängu ning sportlikke tegevusi eesti õpilastega.

Nädala jooksul, mil norralased siin viibisid, nägid nad mitmeid Eesti linnu - külastasime Viljandit, Tartut, Pärnut ning pikem peatus oli Tallinnas.

Enne külastuskäiku Eestisse said Norra-poolsed koordinaatorid kokku lastevanematega. Üks lapsevanem uuris, mis on selle õpilasvahetuse mõte, miks seda tehakse. Ning meeldis see, mida too õpetaja vastas: "Kooli ülesanne on õpilast arendada mitmekülgseks. Oskus üksi hakkama saada võõral maal - kultuur, keel, olustik on teine. Samuti elamine majutusperedes, mil ollakse oma perekonnast eemal. See on iseseisvumine ning sellise reisi kaudu õpivad lapsed palju ennast ja oma kaaslast tundma."

Minagi leian, et me kõik õpime ühistest tegevustest. On heameel, et sõprus kahe kooli vahel juba 10. aastapäeva tähistas. See on rikastanud ka Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi õpilaste ning nende koduste maailma.

Laine ÜLEMAANTE

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi huvijuht

Lõpuaktused 2006

Tali Põhikool

9. klassi lõpuaktus 16. juunil kell 14.00

Tihemetsa Põhikool

9. klassi lõpuaktus 17. juunil kell 13.00

Kilingi-Nõmme Gümnaasium

9. klasside lõpuaktus 17. juunil kell 16.00
 12. klasside lõpuaktus 21. juunil kell 18.00

SAARDE LÄBI AJALOO PRISMA 82

1928. aasta.

Jaauar is andis Põllutööminister Oskar KÖSTER väl- ja tehnilised juhtnõõrid riiklikust maatagavarast eraldatud maakohtade põliseks tarvitamiseks ja omandusse andmiseks, milles oli turgude ni- mestik ja turuläheduse arvel maahinnale juurde kinnitata- va % määr. Kilingi-Nõm- mes oli see 5% (kuni 5 km raadi- ses).

Saarde Ühispank (liik- meid 587) tegi 100-kroonise annetuse Vabadussõja ohvri- te ausamba heaks ja 100 kr Kaitseliidu Malevkonnale spordiplatsi korraldamiseks, lisaks Hariduse ja Karskus- seltsile "Õilme" 100 krooni, Kilingi-Nõmme Tuletõrjele 100 krooni ja majapidamise koolile ("Supikoolile") 100 krooni. Panga asjaajajana alustas tööd Helmut NIRK. Panga hoiusummad olid 30 miljoni sendi ümber.

Kaitseliidu Saarde male- va juurde loodi laskespor- diklubi. Kilingi-Nõmme Nais- kodukaitse jaoskonna esinai- seks valiti Pauliine TOMBERG.

Talli vallavolikogu otsus- tas oma 15. veebruari koos- olekul laiendada Talli vallas koolisundi 6 aasta peale ala- tes 1. augustist 1928. Sama- suguse otsuse oli juba varem - nimelt 28. detsembril 1927 - teinud ka Voltveti vallavoli- kogu.

Kilingi-Nõmmes hakkas A/S Külmetuse eksportapa-

majade jaoks elussigu kokku ostma, kontaktisik oli kaup- mees Andres JUURIKAS.

Võeti tarvitusele uued Vil- jandi-Pärnu rahukogu ring- konna rahukohtunike tööpiir- konnad. Kilingi-Nõmme, Pati, Voltveti, Talli ja Jäärja jäid Mõisaküla jaoskonna alla. Laiksaare ning Kilingi jäid Pärnu 3. jaoskonna alla.

7. märtsist hakkas kehtima rahaminister A. Teetsovi mää- rus viina ja piirituse kohta üld- tarvitamiseks pudelites. Piiri- tus 95o - 0,75 liitrit maksis 3,50 krooni, 0,25 liitrit mak- sis 1,20 krooni. Viin 40o - 3 liitrit maksis 5,40 krooni, 0,75 liitrit 1,35 krooni ja 0,25 liit- rit 0,50 senti. Lahtiselt müüdi hindadega 1 kraad piiritust 60 senti, 1 kraad viina 55 senti.

Märtsikuu "Postimehest" loeme, et Kilingi-Nõmme ale- vis elas 1422 elanikku ja ale- vi suuruseks oli 526,5 ha, maju 312.

Maist hakkas kehtima määrus vallaametnike palga- ja tööolude korraldamise koh- ta Pärnumaal, mille järgi said vallaametnikud valla poolt makstud palga alammäära järgmiselt:

- valdades kuni 600 elan- nikku 65 krooni kuus,
- valdades 601-1200 elan- nikku 75 krooni kuus,
- valdades 1201-2000 elanikku 80 krooni kuus,
- valdades 2001-3000 elanikku 85 krooni kuus,
- valdades üle 3000 elan- niku 85 krooni kuus + 1 kroon

iga täis 100 elaniku pealt kuus.

Peale selle pidi vald and- ma prii korteri tarvilitse kõr- valruumidega, kütte, mak- sma valgustuse eest ning seal kohal, kus võimalik, vallamaja juures olev aia- ja põllumaa, mille eest vastavalt kokkulep- pele maksis vald või selle ka- sutaja.

Vald võis määrata sekre- tärile õppinud abilise palga alammääraga 60 krooni ühes eel- pool loetletud soodustuste- ga. Kui need ära jäid, pidi vald maksma 5 krooni palka kuus rohkem. Õppinud abilise oli see, kes oli omandanud valla- sekretäri kutse või töötanud vähemalt 2 aastat vallakantse- leis. Ette oli nähtud vallaamet- nikule ka 2-nädalane suve- puhkus.

Voltveti valla sekretäriks valiti Mart REITE.

Kui maanimene sõitis ho- busega Pärnu linna, pidi ta arvestama uute sillamaksu hindadega, mis kehtisid alates 21. märtsist. Suurtest sildadest ülesõidu või veo eest tuli maksta: ühehobuse veo- või sõiduvankri, saani ja ree pealt ühes hobusega 5 senti; kahe- hobuse sõiduriistade - posti- vankri, saani pealt 2 hobuse- ga - 10 senti; ühehobuse voo- rimehe sõiduriista või saani pealt ühes hobusega edasi- tagasi sõites - 10 senti; kaheho- buse voorimaks - 15 senti; ka- hehobuse prahivankri pealt 2 hobusega - 10 senti; rakenda- mata hobuse pealt - 3 senti;

Kilingi-Nõmmes 1928. aastal. Näitemäng Tuletõrje seltsi laval.

härja-lehma pealt - 2 senti; lammaste, sigade, vasikate tüki pealt - 1 senti; traktori pealt (aurumasin, rehepeksu- masin) - 50 senti; kerge sõi- duauto üks ots - 10 senti; veo- auto üks ots - 15 senti jne. Maksu ei võetud sõjaväe- voo- ride, linnavalitsuse ja tapama- ja hobuste, tühjalt tagasi sõit- vate postihobuste pealt.

Kevadel korraldas firma Singer kohalikule naisperele õmblemise kursuse, mis toi- mus tuletõrjemaja saalis.

10. juunil toimus tuletõrje Suveaias Kilingi Apostliku Õigeusu kiriku näitemüük - loterii-allegrii. Alevivalitsu- sest saadud tubakamüügi luba maksis 50 senti.

Kamali Ühispiimatalitu- ses oli 32 liiget ja 1928. aastal valmistati 18911 kg võid. Laiksaare Ühispiimatalituses oli 65 liiget - võid tehti 5683 kg. Talli I Ühispiimatalituses

60 liiget - võid valmistati 28542 kg. Talli II Ühispiima- talituses 18 liiget - võid 7485 kg. Uue Kariste Ühispiimata- lituses 40 liiget - võid 12466 kg. Voltveti Ühispiimatalitu- ses 50 liiget - võid 38709 kg. Jäärja Ühispiimatalituses 36 liiget - võid 7299 kg.

Suvel viidi alevis läbi uurimus liikumise kohta meie Pärnu tänaval, kus liiklemine tööpäevadel moodustas pea poole üldisest liiklemisest ale- vi teistel tänavatel. Ööpäevas kasutas Pärnu tänavat 1158 korral jalakäija, 262 korral jalgrattur, 159 korral liiguti vankritega, 41 korral sõidu- autoga ja 23 korral veoauto- ga. Arvati, et eriti tihe olla ol- nud autode liiklemine, võrrel- des teiste alevitega.

Mis puutub autodesse, siis just 1928. aastal liitus Eesti Rahvusvahelise automobiili- de liikumise konventsiooni

kinnitamise seadusega ja sel- lest mõned huvitavamad väl- jalõiked. Artikkel 3-I: Auto- mobiil peab järgmiste sisse- seadetega olema varustatud:

a) Vastupidav juhtimise aparaat, mis lubab hõlpsasti ja kindlalt võtta kurve.

b) Kas kaks üksteisest ripp- pumatut (eraldiseisvat - O.P.) pidurdamise süsteemi, või üks süsteem, käsitatav kahe üksteisest rippumatu pidemega, millest üks ka siis võib tööta- da, kui teine rikkes; igal juhul peab nii üks kui teine süsteem küllalt võimas olema ja kiiresti töötama.

c) Kui automobiili kaal tühjalt ületab 350 kg, siis peab olema sisseseade, mis võimal- dab juhi istekohast temale ta- gumist käiku anda mootori abil.

Jääb pooleli.
Olev PAUKSON

...aga me tahame koolis ka taldrikutelt süüa

3. juuni õhtul kell 16.00 sai alguse heategevusüritus "...aga me tahame koolis ka taldrikutelt süüa". Korraldaja- teks oli etiketigrupp 2006, kellele see õhtu oli lõputöö.

Kava oli mitmekülgne, et igatiüks leiaks omale meelepä- rase esineja ja tegevuse. Õhtu alguses võis laval näha Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi noori kasvandikke laulude ja tantsukavadega. Traditsiooni- liselt astusid üles ka Githa

võimlemisklubi tüdrukud.

Kõigil kohalolnutel oli võimalus võistelda kaardiloo- pimises ning hinge kinnipida- mises. Kes sellest huvitatud ei olnud, said külastada Taluta- re või küsida nõu jumestami- sest nõbarõnga panekuni kos- meetikult.

Kuna ilm oli jahe, sai soo- ja see, kes julges lavale tulla, et õppida line-tantsu. Tuleb tunnustada, et ega kilinginõm- melane just eriti aktiivne või julge ei ole, kuid oli ka neid, kes ennast kokku võtsid ning kasutasid võimalust õppida juurde mõni uus ja huvitav tant- susamm. Kõigil teis- tel oli aga naudida.

Igal täistunnil toimus loosimine, kus olid võrdsed võimalused kõigil, kes endale käepaela olid ostnud. Olid olemas päris oma loosikast ja Bingo- Pille, kes selgitas välja võitjad. Igal käepaelal oli kordu-

matu number. Peaa hinnaks oli 1000-kroonine kinkekaart Pärnu Terviseparadiisi. Oli ka mitmeid teisi atraktiivseid ül- latusi. Tore oli näha, et toeta- jateks olid nii Kilingi-Nõmme enda firmad, kuid leidis ka neid, kes olid lahkelt nõus oma abistava käe ulatama mujalt maakonnast.

Mida õhtu poole, seda tantsulisemaks üritus läks, sest lavale astus Polero ning Paa- vo või siis nii, nagu ütles õh- tujuht Madis Räästas: "...meie kohalikud Koit Too- me ja Jaak Joala". Rahva tant- sule saamiseks oli varuks pa- rimale tantsupaarile öö kahe- le Kilingi Villas koos hommi- kusõõgiga. Võitja selgitami- seks jälgis Polero kõiki tantsijaid tähelepanelikult tun- ni aja jooksul.

Väike vihmasadu ei sega- nud sugugi esinemast Liisi Koiksonit (fotol), kes ei pida- nud raskeks sellele üritusele enda tuge pakkuda. Tema esi- nemine kitarrist Marekiga võttis vaikseks kogu suveaia, varem olnud sagin kadus ning kõlas ainult Liisi kaunis lau-

luhääli.

Kõigile sooja pakkuv lõke süüdati pärast Liisi esinemist.

Õhtu jätkus aga koolipois- te bändidega. Esimesena astus üles Elevil, kes oma tule- mustega Kilingi-Nõmme lin- nast ka välja saanud, nimelt osalesid nad Pärnu Raadio poolt korraldatud konkursil Bändiproov ning saavutasid seal teise koha, jäädes esime- sele alla kõigest kolme hääle- ga. Suveaed täitus noortega, kes tulid oma lemmikutele kaasa elama.

Järgmisena oli esinemis- järjekorras Nilitrex, kus lisaks koolipoistele esines ka meie kooli vilistlasi. Veel astusid üles Dumpweed ning HPMA. Lava ette kogunenud noored nautisid esinemist ning elasid bändidele tublisti kaasa.

Õhtut jäi lõpetama korral- dajate ning rahva ühislaul ning hõõguv lõke.

Üritus läks korda ning kõ- lama võib jääda loosung "...aga me saame koolis ka nüüd taldrikutelt süüa!".

Kersti ÕILSALU

Tähistati lastekaitsepäeva

Juba mitmendat aastat tähistati linna suveaias rah- vusvahelist lastekaitsepäe- va. Seekord toimus pidu 3. juunil ja külas oli TV-st las- tele tuttav Fredi (fotol). Il- mataat õnnistas meid ilusa päikesepaistelise ilmaga, küllap sellepärastki oli lapsi kokku tulnud üsna palju.

Fredi võttis ohjad kohe enda kätte ja tants ning trall läks hoogsalt lahti. Usun, et igav ei olnud sellel pool küll kellelgi, jagus võistlusi, ja- gus auhindu ja ega kommi- destki puudu tulnud. Päris kahju oli Raja talu perenai- sest, kes üle kahe tunni sõi- dutas pausi pidamata väike- si pidulisi oma väikeste, aga tubli poni seljas. Kaasa võe- tud oli ka pisike ponilaps, kellele jätkus imetlejaid - si- litajaid terveks peo ajaks. Ja nagu kõikidel neil pidudel, täitus ka seekord suveaia viiv kõnnitee toredate vär- viliste asfaldijoonistustega.

Teemaks seekord mui- dugi Fredi ja tema sõbrad. Loomulikult oli Fredi see, kes valis välja kõige enam meeldinud kunstiteosed nii

asfaldil kui paberil.

Tore on, et suure Saar- de valla valitsus tahab säi- litada kõiki traditsioone, mis olid kolmel erineval vallas enne ühinemist, ja küllap lähivad need üritu- sed aina paremaks ja rahva- rohkemaks. Ma loodan, et järgmisel aastal on lapsi veel rohkem, oodatud on kõik meie valla lapsed köi- kides valla küladest.

Lõpetuseks aitäh valla- valitsusele ja kõigile, kes aitasid peo kordaminekule kaasa!

Mae ANNAST

Foto: Siim Seiler

Foto: Siim Seiler

SPORDIÜUDISED

Jalgpalliturniir Tihemetsas

24. mail toimus Tihemetsa spordihoone staadionil traditsiooniline maiturniir jalgpallis. Võisteldi kolmes vanusegrupis: kuni 12-aastased, 13-16 aastased ja 17-aastased ning vanemad. Võistkondade suuruseks oli 8+1 mängijat. Kuna alla 12 aastaste võistkondi jäi seekord väheks, siis toimub neile turniir uuesti suvel.

Teistes vanuseklassides tulid meistriks vastavalt 13-16 aastaste seas võistkond „Kilingi-Nõmme” koosseisus Rasmus Õis, Romet Ollino, Sander Pervuõin, Uku-Mark Pärtel, Timo Reinald, Ott Saarsalu, Madis Aal, Martin Peik, Karel Kaljula; 17-aastaste ja vanemate grupis saavutas esimese koha võistkond FC Barcelona Kilingi-Nõmmest, kuhu kuulusid Aleksander Đuđkov, Riho Raid, Gert Pikkor, Tauri Sinijärvi, Karli Kaljula, Mikk Luik, Anno Tavis, Jüri Lemeđenko.

Kõigi vanusegruppide võitjaid autasustati medalitega.

Avo TURSK

Maijooks Tihemetsas

3. mail toimus Saarde valla teine maijooks läbi Tihemetsa.

Võisteldi kolmes vanusegrupis. 12-aastastest võitis Tihemetsa Põhikooli võistkond „Kiired ja vihased”. Võistkonda kuulusid Indrek Kaldma, Cardo Õunap, Rauno Saar, Pille-Riin Saarpere, Geir Vill, Asti Tatolder, Relina Loodus, Jason Platais, Mikk Meeras.

13-16 aastastest võitis kohalik Tihemetsa võistkond koosseisus Levo Lainela, Ragnar Lember, Kristo Kruusma, Kristo Kiviselg, Risto Vainlo, Triin Kruusma, Karoliina Kruusma, Andrea Lainela, Bosse Bürkland.

Kõige vanemas grupis viis võidu koju Mõisaküla võistkond, kuhu kuulusid Riho Raid, Ardo Kalev, Indrek Pais, Tarmo Tomp, Margus Rannama, Madis Moorats, Urmo Kütt, Miko Kotđetov, Aleksander Đuđkov.

Kahjuks jäid tulemata Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi lapsed.

Esikohale tulnud võistkondi autasustati medalitega. Pärast võistlust söödi koos kringlit. Oli tore võistlus!

Avo TURSK

Maleuudised

20. mail toimusid Häädemeeste valla lahtised MV males. Tüdrukutest võitis 1. koha Mary-Heleen Lillemäe, 2. koha Annika Ojasild ja 3. koha Mari-Liis Talts, naistest sai Viire Talts 2. koha. Poistest sai 3. koha Timo Tamm. Meeste seas võitis Sten Kasela.

21. mail toimusid Pärnus Pärnumaa MV välkmales. Tüdrukutest sai 1. koha Mary-Heleen Lillemäe ja poistest 2. koha Timo Tamm. Meeste arvestuses tuli meistriks Sten Kasela ja Eiki Lehemets oli kolmas.

Eiki LEHEMETS

Korvpallihuvilised!

22-23 juuni toimub Kilingi-Nõmmes suur MRF'i (Marko Riis Fanclub MTÜ) poolt korraldatud korvpalliüritus „MRF Suvekorvpall 2006”.

Rohkem infot leiate aadressilt www.mrf.ee ja Saarde valla kodulehe sporditeadete rubriigist.

Päästeteenistus teatab

Avaliku lõkke korraldaja meelespea

Ajutisel tuletööde kohal peab olema vähemalt kaks 6 kg laenguga kantavat tulekustutit, küttekoldevälise tule tegemisel võib tulekustuti asemel olla ämber 10 l veega. Tulekustutusvahendid võivad paikneda tuletöö kohast kuni 10 m kaugusel. Kui tuletöö koha läheduses on tuletõrjekraan, tuleb selle joatoruga varustatud voolik enne töö alustamist töökohta suunas lahti kerida.

Põlevmaterjali jäätmid ja prahti põletada ning lõket või muud küttekoldeväliseid tuld võib teha väljaspool ehitist tuule kiirusel kuni 1,5 m/sek, selleks kohandatud

mittepõleval alusel või kuivunud taimestikust puhastatud mineraalpinnasel tuletöö üle järelevalvet teostava isiku juuresolekul. Avaliku lõkke tegemise peab selle korraldaja eelnevalt kooskõlastama kohaliku päästeasutusega.

Jäätmete ja prahti põletamise ning lõkke või muu küttekoldevälise tule tegemise koht objektile peab paiknema vähemalt 15 m kaugusel mis tahes ehitisest või põlevmaterjali lahtisest hoiukohast ja vähemalt 30 m kaugusel metsast. Avaliku lõkke tegemise koht peab paiknema mis tahes ehitisest, põlevmaterjali hoiukohast või metsast vähemalt 50

m kaugusel.

Pärast jäätmete ja prahti põletamist ning lõkke või muu küttekoldevälise tule tegemist tuleb põlemisjääd hoolikalt kustutada veega ülevalamise või mulla või liivaga katmise teel.

Mis tahes küttekoldevälise tule tegemisel tuleb lisaks käesoleva määruse nõuetele järgida kohaliku omavalitsuse volikogu kehtestatud heakorraeskirja ning metsa ja muu taimestikuga kaetud alade kohta kehtestatud tuleohutusnõudeid.

Tahkkütusel töötav teisaldatav õadlõki- või grillahi või muu samalaadne seadis ning

kala- või lihatoodete suitsutusahi peavad mis tahes ehitisest või põlevmaterjali hoiukohast asuma vähemalt 5 m kaugusel. Nimetatud ahjud peavad kasutamise ajal olema pideva järelevalve all. Pärast töö lõpetamist tuleb kütusel täielikult ära põleda lasta või põlemisjääd veega kustutada.

Tuletööde tuleohutusnõuded SM 18.06.1998. a määrus nr 15 (RTL 1998, 214/215, 844)

Tulekahju puhkemisel helistada viivitamatult Hädaabi numbril 112!

Tarkuseteisipäevad klubis

Teisipäev on parim päev nendele, kes sammud klubise seavad. Ei oota neid seal ees meeelahutus 1927.aastal lätlaste poolt leiutatud spordiala näol, mis paljudes riikides kannab nime *novus*. Ka ei tantsi nad vertikaalasendis horisontaalse iha rahuldamise **tantsu**. Veinijoomise asemel arutletakse, millisel põhjusel võeti vastavalt kreeka rahvapärimusele **esimene pokaal veini**, kui teine kulus lõbusa tuju tõstmiseks ja kolmas lohutuseks.

Klubisse lähevad kord kuus teisipäeviti mälumängurid. Tuntud nimed nende hulgas on Urmas ja Matis Song, kes üleriigilisel tasemel kaasa löövad. Sel aastal on võistkondi 6 ja maikuu kilva ajal kandsid nad nimesid Tihemetsa II, Nõmme, Metsanaised, KiNG, Naised ja Co, Surju. Mõnus seltskond ja koostegemise rõõm on see, miks ligi 40 inimest vabatahtlikult kordamööda küsimuste koostamisega vaeva näevad ja koos vastuseid otsivad. Väljakujuenenud tava järgi on küsimusi kokku umbes 40 - kreeka rahvapärimustest tänase päevapoliitika ja spordini välja. Õige vastuseni jõudmiseks

võetakse appi loogika, arvutuse, joonised ja sageli on see päris naljakas, et kõige lihtsam variant osutub õigeks. Otsmikule koputab aga see, kes arutluse käigus õige vastuseni jõudis ja seejärel hetkelise kõhkluse ajendil vale kirja pani. Nuta või naera!

Püriis istuvad tavaliselt **doktrinäärid**.

Melioratiividega neid juba ära ei osta. Vale vastus ongi vale ja tuleb ette sedagi, et kõikide võistkondade vastused valeks osutuvad: need on nn. nulliringid. Nulliringi küsimuste näited: mis on **intelligentne disain**, mis on **Peetruse penn** ja kes või mis on **kavent**.

Hooaja viimase mälumängu võitis „Metsanaiste” viisik Tihemetsast. Sügisel 19. septembril alustatakse uue hooa. Oodatud on kõik mälumänguhuvilised!

Võidukad naised metsast ammutavad värsked teadmisi kuni viimse hetkeni.

Oodatud on ka uued võistkonnad!

Nüüd küsite kindlasti, kust on pärit siinkirjutaja teadmised võõrapäraste mõistete alal. Ikka mälumängust. Tumedalt trükitud sõnad on esinenud küsimustes ja kes teatmeteostest ei malda abi otsima minna, saavad õiged vastused kohe teada.

Novus - meie keeles korroona.

See range kõlblusega inimeste arvamus kirjeldab Argentiina tangot.

Vastavalt rahvapärimusele võeti esimene pokaal Jumala auks.

Doktrinäär - eluvõõras teoreetik, tähenärija.

Melioratiiv - hellitusnimi. Intelligentne disain - sõnapaar Jumala poolt maailma loomise idee väljendamiseks.

Peetruse penn - kogu maailma katoliiklaste vabatahtlikud annetused Vatikani ülalpidamiseks.

Kavent - käendaja.

Mari KARON

Muusikakooli uudised

Sel kevadel lõpetas Kilingi-Nõmme Muusikakooli XVII lend. Meie neli lõpetajat olid Annett Avaste õpetaja Piia Kajando klaveriklassist, Maris Saar õpetaja Helina Tamme klaveriklassist ja Kristjan Teearu õpetaja Tiia Hermanni üldkultuurilise osakonna klaveriklassist ning meie kooli ainus viiuldaja Marko Mei õpetaja Heli Randla viiuliklassist.

18. mail toimus Muusikakoolis nende lõpueksam, kus esitati aasta jooksul ettevalmistatud lõpukava, mida hindas kooli eksamikomisjon.

20. mail aga oodati kõiki, kes soovisid tublidele muusikakooli lõpetajatele õnne soovida, kell 15.00 muusikakooli saali lõpuaktusele.

Traditsiooniliselt esitas iga lõpetaja oma lõpueksami kavast ühe teose. Ja kui õpilane ei soovinud lisa-aastaks ennast täiendada jääda, oli see nende viimane esinemine Muusikakooli seinte vahel.

Sel kevadel saame lapsi vastu võtta ainult järgmistele erialadele:

- 1) akordion - alates 9. eluaastast,
- 2) puhkpill (klarnet, saksofon) - alates 9. eluaastast,
- 3) lauluklass.

Külli KELU

Tähelepanu lasterikkad pered!

Peretuba ootab teid külla 6., 10., 13., 16. juunil 10.00-15.00.

Peale neid kuupäevi tasub ette helistada ja oma soovidest teada anda. Telefonid on 58168375 Janne, 56300113 Ave, 56301617 Helen.

Praegu on väga kiire aiamaal, koolis, kodus, tööl, metsas ja varsti rannas ka. Peame suvepuhkust juulis ning jagame teavet valla lehe kaudu jälle augustis. Selleks ajaks on lapsed suuremad, elu ilusam ja silmad päikest täis.

Olge vaprad ja tublid!

Kohtumiseni taas ja oodatud on ka teiepoolsed ettepanekud.

Janne KORE

Kilingi-Nõmme Apteek annab teada

Seoses tööjõupuudusega vabandab Kilingi-Nõmme Apteek kõigi oma klientide ees ja loodab mõistvale suhtumisele aeg-ajalt esinevate sulgemiste pärast.

Alates juunist on apteek laupäeviti ja pühapäeviti suletud.

20. juulist kuni 6. augustini on apteek suletud kollektiivpuhkuseks.

Lähimad apteegid on Mõisakülas (tel 436 4134, E-R 9.00-16.00), Abjas (tel 436 1031), Häädemeeste (tel 449 8163, E, K, R 9.00-16.00, T 10.00-18.00, N 9.00-18.00) ja Pärnus.

Saarde vald Internetis:

www.saarde.ee

ÕNNITLEME!

maikuu juubilare

- 95. sünnipäeval**
Hans Kuik
- 85. sünnipäeval**
Olga Allik
Liidia Laanemets
Maimu Pikkor
- 80. sünnipäeval**
Kristjan Pops
Aino Statsenko
- 75. sünnipäeval**
Paul Abram
Heino Kaldma
Silvi Mei
Lehta Sutt
- 70. sünnipäeval**
Maimu-Koidula Arulaan
Endel Meerents
Kai Pikkor
Vello Tanissaar
Salme Tähiste
- 65. sünnipäeval**
Riho Aav
Ellen Kaljusaar
Endel Kartau
Arvo Pulk
Kalju Saar
Jüri Uustamm
- 60. sünnipäeval**
Leida Kaljaste
Elvi Kurm
Elmar Statsenko

juunikuu juubilare

- 85. sünnipäeval**
Agathe Kask
- 80. sünnipäeval**
Anele Galjatskene
Ella Kalde
August Kartau
- 75. sünnipäeval**
Vaike Gustavson
Erla Kikson
Aavo Kõiv
Martin Luhakäär
Evald Pukk
Meida Pärna
Vilma Richter
Arnold Tisler
- 70. sünnipäeval**
Elmar Muru
Eve-Helene Muru
Heldur Mölder
Jaan Nelke
Heiki Olde
- 65. sünnipäeval**
Gluuni Luha
Ülle Piiraja
Helju Salus
Jaan Tamm
Aime Teder
- 60. sünnipäeval**
Maire Saar
Linda Suigusaar
Anne Tõnisson

Saarde Vallavalitsus

Kiida end, näita end!

Reklaami ennast!

Väljaandja: Saarde Vallavalitsus
Tel.: 449 0135

Toimetaja: Ahti Seller
Tel.: 449 0134
E-mail: ahti@livonia.ee

Korrektuur: Ille Varner

Trükk: kaks & pool
Tel.: 443 3703
www.pajoprint.ee

Kuulutuste vastuvõtt:
Saarde Vallavalitsus
E-R kl. 8.00 – 16.30

KUHU MINNA
MEIE VALLAS

- 17.06. kell 09⁰⁰** KILINGI-NÕMME SUVEAIAS
Laat.
- 22.06. kell 16⁰⁰** TALI SELTSIMAJAS
Tali jaanituli.
Esineb ansambel Nööp.
Tähistame ka seltsimaja 101. ja ansambli U-duur 15. sünnipäeva.
Jälgige reklaami!
- 23.06. KILINGI-NÕMME**
Võidupüha ja jaanipäev.
Jälgi täiendavat reklaami!
- 05.07. kell 20⁰⁰** KILINGI-NÕMME SUVEAIAS
Kontsert. DAVE BENTON.
- 14.-16.07. KILINGI-NÕMME**
Linnapäevad.
Jälgi täiendavat reklaami!

Saarde Vallavalitsus
võtab teenistusse

EHITUSSPETSIALISTI,

kelle peamiseks tööülesandeks on Saarde valla ehitus- ja planeeringute poliitika väljatöötamine ning selle elluviimine, valla ehitusprobleemide lahendamine.

Kandidaatidel eeldame:

- ehitusalast töökogemust
- väga head arvuti kasutamise oskust
- koostöövalmidust
- otsustus- ja vastutusvõimet
- väga head suulist ja kirjalikku väljendusoskust
- pingetaluvust

Pakume:

- paindlikku tööaega
- enesetäiendamise võimalusi
- töötasu kokkuleppel

Avaldus, elulookirjeldus saata aadressil:
Saarde Vallavalitsus
Nõmme 22
Kilingi-Nõmme 86304
või e-postiga aadressile info@saarde.ee
Info telefonil 5663 3840.

TÄNU

Täna sotsiaalnõunik Mare Kurrit osavõtliku ja mõistva suhtumise eest. Soovin Saarde Vallavalitsusele ilusat suve!

Tiiu Rauk

OSTAN

Otsin oma sugulasele, 52-aastane kerge puudega meesterahvale (ei vaja kõrvalist hoolust) korterit. Korter võiks olla 1-2 toaline (pole hullu kui suurem), soovitatavalt võiks olla ahiküttega. Lähedal võiks asuda pood, bussipeatus.

Andres Birnbaum
andres08@ut.ee
52 21 747

Saarde Katariina
kirik teatab

Kalmistupüha jumalateenistus Saarde kalmistul **24. juuni kell 12.00.**

2. juulil kell 13.00 armulauaga jumalateenistus. Armulauda pühitseb EELK peapiiskopp **Andres Pöder.**

OÜ Tran Siva

pakub tööd

rahvusvaheliste vedude
autojuhile.

Võimalik ka koolitus.

Info tel. 442 7818, 5649 2109

POLITSEI TEATAB

Arvesse võttes lähenevat suve, on aeg inimestele taas kord meelde tuletada põhitõdesid oma vara kaitsmiseks.

- Kodust lahkudes kontrolli, et ukсед-aknad oleksid kindlalt suletud.
- Võtmeid ei ole otstarbekas hoida mati all, ukse taha jäetavates jalanõudes ega muudes kohtades, kust nad on võõrastele kergesti kättesaadavad.
- Pikemal ärasõidul paluge naabritel või tuttavatel aeg-ajalt kontrollida Teie kodu ning tühjendada postkasti.
- Ärge jätke aeda või maja juurde laokile jalgrattaid, muruniidukeid või muid tööriistu, mis võivad vargaid ahvatleda!
- Mär gates naabrite juures liikumas võõraid isikuid või sõidukeid, tundke huvi nende tegevuse vastu, püüdke meelde jätta tundemärke ning kirjutage üles autode registreerimisnumbrid.
- Ka ise kodus olles hoidke maja või korteri ukсед lukustatud.
- Magama minnes ärge jätke aknaid avatuks, pange nähtavalt kohalt ära rahakotid, autovõtmed ja mobiiltelefonid.
- Mär gistage ja kirjutage üles väärtuslike esemete numbrid ja eritunnused.
- Autosid hoidke garaapis, valvatavas parklas või hästi valgustatud kohas, muretsege neile signalisatsioon, vajadusel ka lisaturvaseadmed.
- Autost lahkudes ärge jätke nähtavale kohale väärtuslike esemete (rahakotte, mobiiltelefone, sülearvuteid jms). Tagasi tulles ei pruugi neid enam olla.
- Ärge kirjutage üles PIN-koode ega hoidke neid rahakotis pangakaardi juures!

Iseenda ja oma lapse elu ja tervise kaitseks

- Ära mine kaasa võõrastega!
- Ära kiitle oma koduse varaga!
- Ära kutsu külla inimesi, keda vähe tunned!
- Ära tarvita alkoholi vähetuttavate inimeste seltsis!
- Hoia eemale valgustamata kohtadest, pimedal ajal kogunevate noorukite kampadest.
- Tea, kus ja kellega Teie laps suhtleb, tundke huvi tema suhtlusringkonna vastu, hoia usalduslikku vahekorda.
- Ära keela lapsel sõpru koju külla kutsumast!
- Suhtle lapsega võimalikult palju, räägi avameelselt ka alkoholist ja uimastitest, püüa vaba aega sisustada millegi kasulikuga.
- Püüa leida lapse midagi head, kiitmine ja mõistmine aitavad rohkem kui hukkamõist ja laitmise.
- **Ole ise eeskujuks - laps õpib selle põhjal, mida näeb!**

Maidur LAPP

Kilingi-Nõmme konstaablijaoskonna juhtivkonstaabel

Kilingi-Nõmme Kommunaal annab teada

OÜ Kilingi-Nõmme Kommunaali võlglast, kes ei ole tasunud kommunaalteenuste eest kolme järjestikuse kuu jooksul (alates 1. märtsist 2006.a):

Nimi	Aadress	Summa
Heiti Kuhi	Aia 3-11	3704.40 koos vana küttevõlaga
Peeter Kuum	Aia 5-18	2159.70 koos vana küttevõlaga
Johannes Grents	Aia 15-1	395.15
Reinhold Karula	Sambla 2-3	845.60
Asutustest ei ole oma võlgu suutnud tasuda:		
Halopi Kaubandus OÜ		38787.20
Ankru Baar		1295.80

Raamatupidaja Ene SAAR

Ka anname teada, et **asume uuel aadressil Nõmme tn 22.**

Muutunud on ka telefoninumber. **Uus number on 449 0165.** Kui helistate vanal numbril, suunatakse kõne automaatselt uuele.

Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium kutsub õppima:

- põhikooli, kui oled vähemalt 17aastane
- gümnaasiumisse, sõltumata vanusest

Õppevormid :

kaugõpe - õppetöö toimub 2-4 hommikul või õhtul nädalas;
üksikainete õppimine - sobib neile, kel jäänud eelmises klassis mõned võlgnevused või soov õppida osalise koormusega;
eksternõpe - võimalik lõpetada põhikool või gümnaasium iseseisvalt õppides ja lõpueksamite sooritades.

Õpilaste vastuvõtmine 14.-25. augustini,
vajalik eelnev registreerimine vestlusele.

Täpsem info õppekorralduse ja vastuvõtu tingimuste kohta kooli kodulehel
<http://ptg.parnu.ee> või telefonil 44 37 267 (juulis koolimaja suletud).

„Vanaturu Äri“ ostab ja võtab müügile

hõbedast lauanõusid, hõbedast nuge-kahvleid-lusikaid, kuld- ja hõbemünste, vanu postkaarte ja fotosid (enne 1950.a.), vanu nõusid (Kuznetsow, Willeroy, Meissen, Arabia, Langebron, Melesk), ordeneid, medaleid, vanu koolimärke (KN keskkool, Tihemetsa Metsakool-Tehnikum, „Partsi“ kool).

Oleme avatud

E-L 10.00-14.00

Turuplats 1
Telefon 449 2104Lugupidamisega **OÜ VANATURU**